

Številka: 6.0 – 1 / 99 – 3 - BU
Datum: 15. 02. 1999

Ustavno sodišče Republike Slovenije
Beethovnova 10
1000 Ljubljana

ZAHTEVA ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI

splošnega akta Notarske zbornice Slovenije, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil

Varuh človekovih pravic na podlagi šeste alineje prvega odstavka 23. člena zakona o ustavnem sodišču vlaga

ZAHTEVO ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI

petega odstavka 11. člena notarske tarife (Ur. l. RS, št. 28/95 in 31/96) ter

dveh sklepov o spremembi vrednosti točke (Ur. l. RS, št. 6/97 in št. 65/98).

Zakon o notariatu (Ur. l. RS, št. 13/94 in 82/94) v drugem odstavku 107. člena določa, da Notarska zbornica Slovenije določa tarifo o nagrajevanju notarjev v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje. Zakonodajalec je s tem hotel zagotoviti, da določanje notarske tarife ne bo upoštevalo le interesa notarjev, pač pa tudi javni interes. Notariat je namreč javna služba, notarji pa so osebe javnega zaupanja, ki svoje storitve opravljajo na podlagi koncesije države. Posameznik se v določenih primerih, ko ureja svoja pravna razmerja, mora poslužiti storitev notariata, ki ima tako neke vrste monopol na področju svoje dejavnosti. Določanje notarske tarife prav zato ne more biti prosto oziroma prepuščeno zgolj samim notarjem oziroma njihovemu stanovskemu združenju. Kogentno določilo zakona, ki zahteva soglasje ministra za pravosodje, pri določanju tarife o nagrajevanju notarjev je izraz pravne in socialne države, da se zagotovi dostopnost notariata kot javne službe pod enakimi pogoji za vse državljane.

Notarske storitve se vrednotijo in obračunavajo po notarski tarifi. Cena notarske storitve je v tarifi določena s številom točk. Odmeri se ob upoštevanju vrednosti točke in sicer tako, da se vsota točk za posamezno notarsko storitev pomnoži z vrednostjo točke. Vrednost točke je torej eden od elementov za določanje notarske tarife. Od vrednosti točke, ki je določena v tretjem odstavku 11. člena notarske tarife, je tako odvisna cena (plačilo) za opravljeno storitev notarja.

Določanje tarife o nagrajevanju notarjev po drugem odstavku 107. člena zakona o notariatu tako zajema tudi spreminjanje vrednosti točke, ki po notarski tarifi služi za odmero cene

notarske storitve, torej pristojbine za opravljeno delo notarja. To pa pomeni, da zakon zahteva soglasje ministra za pravosodje tudi za spremembo vrednosti točke po notarski tarifi.

Notarska tarifa v petem odstavku 11. člena ne določa, da o spremembi vrednosti točke odloči izvršni odbor Notarske zbornice Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje. Takšno določilo splošnega akta notarske zbornice je, po naši oceni, zato v neskladju z drugim odstavkom 107. člena zakona o notariatu.

Izvršni odbor notarske zbornice je sprejel dva sklepa o spremembi vrednosti točke, ki sta objavljena v Uradnem listu RS, št. 6/97 (zvišanje na 76,50 tolarjev) in št. 65/98 (zvišanje na 87,40 tolarjev). Sklepa s spreminjanjem vrednosti točke določata notarsko tarifo, vendar nista bila sprejeta s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje. Sprememba notarske tarife je bila tako določena brez njegovega soglasja, kar je v nasprotju z drugim odstavkom 107. člena zakona o notariatu. Tudi sklepa sta torej v neskladju z navedeno določbo zakona.

Po tretjem odstavku 153. člena ustave morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni. Ker peti odstavek 11. člena notarske tarife ter sklepa o spremembi vrednosti točke niso v skladu z zakonom, so tudi v neskladju z ustavo.

Varuh človekovih pravic zato

p r e d l a g a,

da ustavno sodišče odloči o ustavnosti in zakonitosti

- petega odstavka 11. člena notarske tarife in ga razveljavi ter
- sklepov izvršnega odbora Notarske zbornice Slovenije o spremembi vrednosti točke in ju razveljavi.

Zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti varuh človekovih pravic vlaga v zvezi s posamično zadevo, ki jo obravnava. Gre za primer, ki je opisan tudi v letnem poročilu varuha človekovih pravic za 1996, v zvezi s pobudo zaradi visoke pristojbine za opravljeno delo notarja. Ministra za pravosodje in Notarsko zbornico Slovenije je varuh človekovih pravic opozoril na vprašljivost ustavnosti in zakonitosti navedene določbe notarske tarife ter sklepov o spremembi vrednosti točke. Žal odmeva s spremembo navedenih splošnih aktov ni bilo.

Ivan Bizjak
Varuh človekovih pravic